

LIBRIS

We know
books

PE ARIPILE VÂNTULUI

MARGARET MITCHELL

Traducere din limba engleză
MARY POLIHRONIADÉ-LĂZĂRESCU

LITERA

București

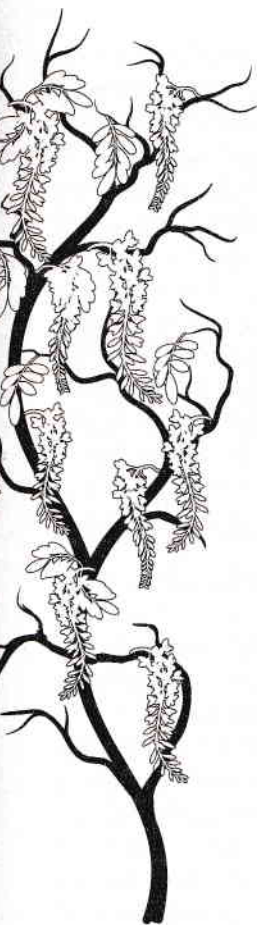
Cuprins

Partea a treia (continuaire)	5
Partea a patra.....	217

LBRIS

We know
books

PARTEA A TREIA
(continuare)

XX

Când zilele calde și zgomotoase de august se apropiau de sfârșit, bombardamentul încetă dintr-odată. Liniștea care se abătu asupra orașului era impresionantă. Oamenii ieșiră în prag și începură să schimbe lungi priviri neliniștite, ca și când le-ar fi fost teamă de ceea ce va urma. După zgomotul de până atunci, această liniște, în loc să potolească spiritele, le enerva mai mult. Nimeni nu știa de ce tăcuseră bateriile yankee. De pe front nu sosea nici o știre. Se știa numai că redutele din jurul orașului fuseseră golite de trupe și că se trimiseseră numeroase unități spre sud, pentru a apăra linia ferată. Nimeni nu știa unde se băteau, dacă se mai dădea vreo luptă, nici cum mergea bătălia.

În afară de zvonurile care treceau din gură în gură, nu exista absolut nici o știre. Lipsite de hârtie, de cerneală și de personal, ziarele își suspendaseră apariția de la începutul asediului și prin oraș se răspândeau

zvonorile cele mai extravagante. În mijlocul acestui calm neliniștitor, mulțimea lacomă de știri asedia cartierul general, se strângea în fața biroului telegrafic sau în jurul gării, în speranța să afle știri, știri bune, căci toată lumea spera că tăcerea tunurilor lui Sherman însemna că yankeii erau în plin dezastru și că trupele confederate îi urmăreau pe drumul Daltonului. Dar nu sosea nici o știre. Firele telegrafului rămâneau mute, pe unica linie rămasă liberă nici un tren dinspre sud nu intra în gară, și serviciul poștal era întrerupt.

Precedată de o căldură îngrozitoare, toamna prăfoasă se apropia cu pași mari și amenința să înăbușe orașul, aducând oamenilor abătută noi încercări. Cu toate că se străduia să pară curajoasă, Scarlett era chinută de neliniște, neavând știri de la Tara, și i se părea că asediul durează de o eternitate, că toată viața auzise, vibrându-i în urechi, doar zgomotul tunului – până în ziua când asupra Atlantei se abătu brusc sinistra tăcere. Și totuși, asediul nu dura decât de treizeci de zile. Treizeci de zile de asediu! Treizeci de zile de când tranșeele săpate în argila roșie încercuiau orașul, de când canonada monotonă bubuia fără încetare. Treizeci de zile de când lungile șiruri de ambulanțe și de care trase de boi stropeau cu sânge străzile prăfuite care duceau spre spitale. Treizeci de zile de când cetele de gropari frânți de oboseală strângeau cadavrele abia răcite și le trânteau ca pe niște butuci în șiruri nesfârșite de gropi. Treizeci de zile numai!

Trecuseră doar patru luni de când yankeii își mutaseră pozițiile la sud de Dalton... Doar patru luni... Privind în urmă, amintindu-și de ziua aceea îndepărtată, lui Scarlett i se părea că toate se petrecuseră în altă viață. Oh, nu... Nu se poate să fie numai patru luni de atunci. Fusese o viață de om!

Acum patru luni... Acum patru luni, Daltonul, Resaca, muntele Kennesaw nu erau pentru ea decât niște nume de localități de-a lungul căii ferate. Acum erau bătălii disperate, bătălii care se dovediseră zadarnice, deoarece Johnston se retrăsese totuși spre Atlanta. Iar acum Gârla Piersicului, Decatur, Ezra Church și Utoy nu mai erau numele plăcute ale unor localități plăcute.

Pentru ea, nu vor mai fi niciodată locuri pașnice pline de verdeață, locuite de prieteni atât de primitivi, unde, împreună cu ofițeri chipeși, se dusesse la picnicuri, pe malurile unor pâraie liniștite. Numele acestea reprezentau acum bătălii, și iarba moale și verde pe care șezuse fusese sfărtecată de roțile grele ale tunurilor, călcată în picioare în timpul luptelor cu baioneta și turtită în locurile unde trupurile se zvârcoliseră în chinurile morții. Și pâraiele leneșe erau mai roșii acum decât s-ar fi putut înroși de lutul Georgiei. Se spunea că și Gârla Piersicului era roșie, acolo unde trecuseră yankeii. Gârla Piersicului, Decatur, Ezra Church, Utoy – aceste nume nu vor mai fi numai niște nume de localități. Nume de morminte unde zăceau îngropați prieteni, nume de mărăcinișuri și păduri unde putrezeau atâtea trupuri neîngropate, numele a patru cartiere mărginașe ale Atlantei, unde Sherman încercase să pătrundă, dar soldații lui Hood îl respinseseră cu înverșunare.

Orașul, la capătul puterilor, primi în sfârșit vești din sud, vești alarmante mai ales pentru Scarlett. Din nou generalul Sherman ataca a patra latură a orașului, concentrându-și eforturile asupra căii ferate, la Jonesboro. Acum yankeii, ca un zid compact, amenințau partea aceasta. Nu mai era vorba de mici unități de trăgători sau de detașamente de cavalerie, ci de grosul forțelor yankee. Tranșeele din imediata apropiere a orașului fuseseră golite de trupe, pentru ca miile de soldați care le ocupau să fie aruncați asupra inamicului. Așa se explica brusca tăcere.

„De ce Jonesboro?“ se întreba Scarlett, cu inima strânsă de teamă la gândul că Tara era atât de aproape de câmpul de luptă. „De ce să atace întotdeauna la Jonesboro? Nu sunt în stare să găsească un alt punct unde să atace linia ferată?“

De o săptămână nu primise nici o veste de la Tara, și ultimul bilet laconic de la Gerald nu făcea decât să-i sporească temerile.

Starea lui Carreen se înrăutățise și copila era foarte, foarte bolnavă. Acum va trebui să aștepte zile întregi până ce curierul va reuși să treacă liniile, ca să afle dacă sora ei murise sau

era vie. Oh, de ce nu plecase acasă la începutul asediului, cu sau fără Melanie!

Se băteau la Jonesboro – atâta se știa la Atlanta. Nimeni n-ar fi putut să spună ce întorsătură luau evenimentele și zvonurile cele mai incredibile chinuiau orașul. Un curier venit din Jonesboro reuși totuși să aducă vestea că yankeii fuseseră respinși. Totuși, înainte de a se retrage, izbutiseră să pună mâna pentru scurt timp pe Jonesboro, să incendieze gara, să taie firele telegrafice și să distrugă linia ferată pe o lungime de trei mile. Geniștii lucrau cu disperare să repună totul în ordine, dar le va trebui timp, căci yankeii scosese traversele, făcuseră stive din ele, așezaseră deasupra șinele și le dăduseră foc; apoi, după ce șinele se înroșiseră, le învârtiseră în jurul stâlpilor de telegraf, care semănau acum cu niște uriașe tirbușoane și era atât de greu să găsești alte șine, să pui la loc orice era făcut din fier!

Nu, yankeii nu ajunseseră până la Tara. Curierul care adusesse depeșele la cartierul generalului Hood o asigură pe Scarlett în privința asta. Îl văzuse, după bătălie, pe Gerald la Jonesboro, chiar în clipa când el se pregătea să plece la Atlanta, și Gerald îl rugase să ducă o scrisoare fiicei sale.

– Dar ce căuta tata la Jonesboro?

Tânărul curier răspunse încurcat că Gerald căuta un doctor militar, pe care voia să-l ducă la Tara.

Cum stătea în picioare, în plin soare, pe verandă, Scarlett simți că i se taie picioarele în timp ce mulțimea tânărului. Trebuia ca sora ei să fie într-adevăr în agonie, pentru ca știința lui Ellen să nu mai ajungă și ca Gerald să caute un medic. În timp ce curierul se îndepărta ridicând un nou raș de praf roșu, Scarlett desfăcu cu o mână tremurătoare scrisoarea lui Gerald. Lipsa de hârtie era atât de mare, încât Gerald scrisese între rândurile ultimei scrisori pe care i-o trimisese ea, și cititul era anevoios.

Iubita mea fiică, maică-ta și cele două fete au febră tifoidă. Sunt foarte bolnave, dar trebuie să sperăm că vor scăpa. Când maică-ta s-a îmbolnăvit, m-a rugat să-ți scriu ca, sub

nici un motiv, să nu vii acasă, ca să nu-l expui pe Wade și pe tine însăși. Te sărută cu drag și-ți cere să te rogi pentru ea.

„Să te rogi pentru ea!“ Scarlett urcă în goană în camera ei și, căzând în genunchi la picioarele patului, se rugă cum nu se mai rugase niciodată până atunci. Renunțând la rugăciunile obișnuite, nu încetă să repete aceleași cuvinte: „Sfântă Fecioară, n-o lăsa să moară! O să fiu un model de bunătate, numai să n-o lași să moară! Te rog, n-o lăsa să moară!“

Pândind poștașul, tresărind ori de câte ori auzea pasul vreunui cal, repezindu-se noaptea pe scara întunecoasă când vreun soldat bătea la poartă, Scarlett rătăci prin casă toată săptămâna ca un animal bolnav. Dar nimic nu sosea de la Tara. N-o despărteau de casa ei douăzeci și cinci de mile de drum prăfuit, ci un întreg continent!

Serviciul poștal tot nu funcționa, nimeni nu știa unde erau confederații, nici ce pregăteau yankeii. Nu se știa nimic, în afară de faptul că mii de soldați cenușii și albaștri se aflau undeva între Atlanta și Jonesboro. O întreagă săptămână, și nici un cuvânt de la Tara.

Scarlett văzuse la spital destui bolnavi de febră tifoidă, ca să știe ce înseamnă o săptămână în evoluția acestei boli primejdioase. Ellen era bolnavă, poate trăgea să moară – și Scarlett, cu mâinile legate, rămânea aici, la Atlanta, la căpătâiul unei femei gata să nască, în timp ce două armate se băteau între ea și căminul ei. Ellen era bolnavă... poate că trăgea să moară. Dar nu, Ellen nu putea fi bolnavă. Nu fusese niciodată bolnavă. Acest singur gând depășea puterea ei de înțelegere, lovea la temelie tot ce însemna siguranță în viața lui Scarlett. Toată lumea se îmbolnăvea într-o zi sau alta, dar nu Ellen. Ea îi îngrijea pe bolnavi și-i însănătoșea. Nu putea fi bolnavă. Scarlett voia să fie acasă. Voia să regăsească Tara, cu dorința nebunească a unui copil cuprins de frică, care nu se gândește decât la singurul liman pe care l-a cunoscut vreodată.

Acasă! Casa albă, cu perdelele albe fluturând la ferestre, peluza cu trifoiul des prin care bâzâiau albinele, micul negrișor așezat pe peron, împiedicând prin strigătele sale rațele și

curcile să strice florile, ogoarele roșii înSORITE și mile peste mile de bumbac albIND la soare! Acasă!

O, de ce n-a plecat acasă la începutul asediului, atunci când toată lumea fugea! Ar fi putut-o lua pe Melanie cu ea fără nici un risc.

„Oh, s-o ia naiba pe Melanie!“ își repeta de o mie de ori. „De ce n-a plecat la Macon cu mătușa Pitty? Locul ei e lângă neamurile ei, nu lângă mine. Nu sunt din sângele ei. De ce se agață atât de tare de mine? Dacă ar fi plecat la Macon, aș fi putut să mă duc acasă, lângă mama. Chiar acum... chiar acum aș încerca să mă întorc acasă, cu toate că sunt atâția yankei, dacă n-ar fi vorba de copilul ei. Generalul Hood mi-ar da poate o escortă. E un om fermecător, generalul Hood, și știu că aș izbuti să obțin de la el o escortă și un drapel alb pentru a trece liniile. Dar trebuie să aștept copilul ăsta. O, mamă, mamă! Nu muri!... De ce nu sosește odată copilul ăsta? Am să mă duc la doctorul Meade chiar azi, și am să-l întreb dacă nu există un mijloc de a grăbi nașterea... așa ca să mă pot întoarce acasă... dacă mi se dă o escortă. Doctorul Meade a spus că va fi greu. Doamne, dacă moare! Melanie moartă. Melanie moartă. Și Ashley!... Nu, n-am dreptul să mă gândesc la asta, nu e frumos. Dar Ashley... Nu, nu trebuie să mă gândesc la asta, căci oricum Ashley e probabil mort. Dar m-a pus să-i promit să am grijă de ea. Dar... dacă n-aș avea grijă de ea... și ar muri... și Ashley ar fi totuși în viață – nu, nu trebuie să mă gândesc la asta. E un păcat. Și am promis lui Dumnezeu să fiu bună dacă n-o lasă pe mama să moară! Oh, dacă s-ar naște odată copilul. Dacă aș putea să plec odată de aici... să fiu acasă... să fiu oriunde, dar nu aici!“

După ce-l iubise, Scarlett începuse să urască acum orașul înecat în liniște rău prevestitoare. Atlanta nu mai avea nimic comun cu orașul nebun de veselie pe care-l iubise. Era un oraș îngrozitor, ca lovit de ciumă, și calm, atât de groaznic de calm după zgomotul asediului! În gălăgia și în pericolele bombardamentului era ceva ațâțător. În liniștea care urmase nu mai rămânea loc decât pentru spaimă. Orașul părea bântuit de teamă, de nesiguranță și de amintiri. Oamenii aveau chipul

neliniștit, și puținii soldați pe care-i vedea Scarlett aveau aspectul sfârșit al alergătorilor care-și strâng ultimele puteri pentru a termina ultimii metri într-o cursă dinainte pierdută.

Sfârșitul lunii august sosi și, în același timp, se răspândi cu persistentă zvonul că se dădea bătălia cea mai cruntă de la lupta pentru Atlanta. Asta se petrecea undeva, mai spre sud. Așteptând sfârșitul bătăliei, Atlanta nici nu încerca măcar să râdă sau să glumească. Toată lumea știa acum ceea ce soldații știau de săptămâni de zile – că Atlanta era la marginea prăpastiei. Dacă linia ferată spre Macon cădea în mâna inamicului, Atlanta va cădea și ea.

La 1 septembrie, dimineța, Scarlett se trezi cu un sentiment de teamă pe care-l avusese și seara când se culcase. „Oare la ce neazuri mă gândeam aseară când m-am culcat?” se întrebă ea încă amorțită de somn. „Ah, da, luptele. Ieri se băteau undeva. Cine o fi câștigat?” Se ridică, își frecă ochii și inima ei neliniștită își regăsi povara.

Cu toată ora timpurie, atmosfera era înăbușitoare și anunța că la amiază cerul va fi de un albastru orbitor, iar soarele va arde nemilos. Strada era tăcută. Nici un scârțâit de roți. Nici o trupă în marș nu venea să stârnească praful roșiatic. Din bucătăriile caselor învecinate nu se auzeau vocile domoale ale negrilor, nu se auzeau nici zgomotele plăcute care însoțeau pregătirea micului-dejun, căci în afară de doamna Meade și de doamna Merriwether, toți vecinii se refugiaseră la Macon. Nici din case nu auzea nimic. Mai jos, spre capătul străzii, cartierul comercial era mort. Multe magazine și birouri trăsaseră obloanele, în timp ce locatarii lor se găseau undeva, în țară, cu pușca în mână.

Liniștea i se păru lui Scarlett și mai sinistră în dimineța aceea decât în celelalte zile din săptămâna straniu de pașnică ce se scursese. Renunțând să caște și să se întindă ca de obicei, se sculă și se repezi la fereastră, în speranța că va zări fața vreunui vecin, sau vreun spectacol încurajator. Dar strada era pustie. Scarlett observă că frunzele arborilor își păstrasera culoarea verde-închis, dar că se uscaseră și fuseseră acoperite de un strat

gros de praf roșu. Observă de asemenea cât de triste păreau florile din grădină, lăsate în paragină.

Cum ședea acolo, cu coatele pe fereastră, auzi în depărtare un zgomot vag și îngrijorător, surd și sinistru, ca primele bubuituri de tunet ale unei furtuni ce se apropie.

„Ploaie“, gândi ea întâi, și spiritul ei de țărancă adăugă: „Aveam mare nevoie“. Dar se corectă imediat: „Ploaie? Nu! Nu e ploaie, e bubuitul tunurilor!“

Cu inima bătând, se aplecă afară. Cu urechea la pândă, se trudea să descopere din ce direcție venea zgomotul tunului. Dar huruitul era atât de confuz, atât de îndepărtat, încât timp de o clipă fu incapabilă să-și dea seama de unde vine. „Doamne“, se rugă ea, „fă ca zgomotul să vină de la Marietta, sau de la Decatur, sau de la Gârla Piersicului, dar nu dinspre sud! Nu, nu dinspre sud!“ Se apucă mai tare de pervazul ferestrei, își încordă auzul și zgomotul păru să crească în intensitate. Venea dinspre sud.

Se trăgea cu tunul la sud. Și la sud era Jonesboro, și Tara... și Ellen.

Yankeii erau poate la Tara – în această clipă chiar! Scarlett ascultă din nou, dar sângele care-i zvâcnea în urechi încurca zgomotele canonadei. Nu, yankeii nu puteau fi la Jonesboro! Dacă ar fi atât de departe, s-ar auzi mai puțin bine, mai puțin distinct. Trebuiau să fie la cel puțin zece mile mai jos de drumul spre Jonesboro, probabil lângă mica așezare Rough and Ready. Dar Jonesboro era cu puțin mai mult de zece mile mai jos de Rough and Ready.

Se trăgea cu tunul la sud și obuzele păreau să vestească sfârșitul Atlantei. Dar pentru Scarlett, roasă de neliniște gândindu-se la Ellen, lupte la sud însemnau lupte lângă Tara. Începu să se plimbe prin odaie frângându-și mâinile și, pentru prima oară, avu din plin conștiința că s-ar putea ca trupele cenușii să fie învinse. Gândul că trupele lui Sherman erau atât de aproape de Tara o făcu conștientă de tot ce se întâmpla, o făcu să măsoare toată grozăvia războiului, mai bine decât o făcuseră vreodată bubuiturile de tun ce zgâlțâiau ferestrele,

lipsurile de toate felurile, nesfârșitele șiruri de muribunzi. Armata lui Sherman la câteva mile de Tara! Și chiar dacă yankeii ar suferi o înfrângere, ar putea să se retragă pe drumul spre Tara. Și lui Gerald i-ar fi cu neputință să se refugieze undeva cu trei femei bolnave...

Oh, dacă ar fi la Tara, cu sau fără yankei! Călca prin cameră în picioarele goale, cu cămașa de noapte lipită de pulpe, și cu cât umbla, cu atât nervozitatea ei creștea. Ar fi vrut să fie acasă, să fie lângă Ellen.

Din bucătărie se auzi zgomot de vase în timp ce Prissy pregătea micul-dejun, dar n-o auzi pe Betsy, pe care le-o lăsase doamna Meade. Prissy jelea cu o voce ascuțită:

Mai pu'tăm pova'a doa' câteva zile...

Scarlett scrâșni din dinți. Cântecul era trist și sensul cuvintelor o speria. Îmbracă o rochie de casă, ieși pe culoar, se aplecă deasupra scării de serviciu și strigă:

– Încetează cu cântatul, Prissy.

Un morocănos: „Da, domnișoa'ă“, urcă până la ea, și Scarlett scoase un oftat adânc de ușurare, simțindu-se însă brusc jenată de atitudinea ei.

– Unde e Betsy?

– Nu știu. N-a venit.

Scarlett se apropie de ușa lui Melanie și o întredeschise doar atât cât să arunce o privire în camera plină de soare. Cu ochii închiși și cearcăne negre, cu fața buhăită, cu trupul plăpând și hidos deformat, Melanie se odihnea pe pat, în cămașă de noapte. Scarlett dori cu răutate ca Ashley s-o poată vedea în această clipă. Era mai înspăimântătoare decât toate femeile însărcinate pe care le văzuse vreodată. În timp ce o privea, Melanie deschise ochii și un surâs dulce și cald îi lumină fața.

– Intră, o pofti ea, întorcându-se greoi pe o parte. Sunt trează din zori și mă tot gândeam... Scarlett, aș vrea să te întreb ceva.

Scarlett intră și se așează pe patul plin de lumina soarelui orbitor.

Melanie întinse brațul și prinse mâna lui Scarlett, pe care o strânse cu un gest plin de încredere.

– Draga mea, mă îngrijorează bombardamentul ăsta. Se dau lupte spre Jonesboro, nu-i așa?

Scarlett mormăi un „hm“ și inima începu să-i bată.

– Știi cât ești de neliniștită. Știi că, fără mine, te-ai fi întors acasă săptămâna trecută, când ai primit vești rele de la mama ta. E adevărat, nu-i așa?

– Da, răspunse Scarlett aspru.

– Scarlett, draga mea, ai fost atât de bună cu mine! O soră n-ar fi fost mai dulce și mai curajoasă. De aceea te iubesc. Îmi pare atât de rău că-ți fac necazuri... Scarlett tresări. O iubea cu adevărat? Ce toantă!

– Și-apoi, Scarlett, tot petrecându-mi timpul în pat cu gândurile, aș vrea să-ți cer o mare favoare.

Strânse mai tare mâna lui Scarlett.

– Dacă mor, o să ai grijă de copilul meu?

În ochii măriți și strălucitori ai lui Melanie se citea un apel plin de duioșie.

– O să ai grijă?

Scarlett își trase mâna dintr-o smucitură. Teama care puneă stăpânire pe ea o făcu să răspundă pe un ton aspru.

– Oh, nu fi proastă, Melly! N-ai să mori. La primul copil, toate femeile își închipuie că-și vor da sufletul. Știu, că am pățit la fel.

– Nu, nu-i adevărat. Tu nu te-ai temut niciodată de nimic. Spui asta numai pentru a-mi ridica moralul. Nu mi-e frică să mor, dar mi-e atât de frică să las copilul, dacă Ashley e... Scarlett, făgăduiește-mi că o să ai grijă de copilul meu dacă mor. Așa nu-mi va fi teamă. Mătușa Pitty e prea bătrână ca să mai crească un copil. Honey și India sunt foarte drăguțe, dar... vreau să ai tu copilul. Făgăduiește-mi, Scarlett. Dacă-i băiat, crește-l cum a crescut Ashley, și dacă va fi fată... draga mea, aș vrea mult să-ți semene.